

Technik analityki medycznej

321201

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Głównym celem pracy technika analityki medycznej jest wykonywanie badań analitycznych materiałów pochodzących od człowieka oraz innych analiz specjalistycznych z wykorzystaniem sprzętu i aparatury laboratoryjnej. Technik analityki medycznej pracuje pod nadzorem magistra analityki medycznej, który ukierunkowuje i kontroluje jego działania. Technik wykonuje badania zgodnie z obowiązującymi zasadami i metodami.

Do zadań osoby pracującej w zawodzie technika analityki medycznej należy:

- właściwe przeprowadzenie czynności wstępnych – przygotowanie odczynników chemicznych, przyrządów i urządzeń w sposób zapewniający właściwe przeprowadzenie badań analitycznych,
- pobieranie materiałów do badań od pacjenta w sposób zgodny z obowiązującymi metodami, właściwe jego oznakowanie i zabezpieczenie,
- przyjmowanie materiału przesłanego do laboratorium, dokładne sprawdzenie i oznakowanie go przed rozpoczęciem badania,
- wykonywanie badań analitycznych,
- konsultowanie i przekazywanie wyników przeprowadzonych badań osobie posiadającej tytuł magistra analityki medycznej,
- używanie aparatury, urządzeń i innych przyrządów laboratoryjnych zgodnie z ich przeznaczeniem i instrukcjami użycia.

Głównym miejscem pracy technika analityki medycznej są laboratoria diagnostyczne, w skład których najczęściej wchodzi pracownia hematologii, biochemii, analityki, bakteriologii oraz jako odrębne, pracownia patomorfologii, serologii i pracownia sterydowa. W większych zakładach diagnostyki laboratoryjnej technik analityki angażowany jest do jednej z wymienionych pracowni. W mniejszych laboratoriach, gdzie brak jest specjalistycznych pracowni, technik analityki medycznej wykonuje zadania zgodnie z powierzonym mu zakresem obowiązków.

W pracowni hematologii technik analityk zajmuje się analizą układu krwiotwórczego. Wykonuje morfologię krwi obwodowej, która zazwyczaj składa się z badań biochemicznych, cytologicznych oraz wyliczenia wskaźników. Musi potrafić posługiwać się drobnym sprzętem laboratoryjnym, obsługiwać wirówki, oraz pracować na analizatorach. Niezbędna na tym stanowisku jest również umiejętność pracy z mikroskopem, a także trafność w ocenianiu pobranego materiału. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości technik analityk musi skontaktować się z oddziałem szpitalnym i poprosić o powtórne pobranie materiału.

W pracowni biochemii technik analityki medycznej wykonuje pojedyncze analizy, oznaczając w materiale badanym takie parametry jak cukier, mocznik, kreatynina, sód, potas, białko, enzymy, a także inne zlecone przez lekarza. Obecnie oznaczanie parametrów biochemicznych, odbywa się na analizatorach biochemicznych. Są to skomputeryzowane aparaty zaprogramowane na wykonywanie poszczególnych analiz. Dzięki czemu uzyskiwany wynik można otrzymać w krótszym czasie i jest on dokładniejszy.

W pracowni bakteriologii technik analityki medycznej pracuje z palnikiem gazowym, ponieważ w pobliżu jego płomienia dokonuje się posiewów badanego materiału. Materiałem tym może być mocz, krew, kał itp. Za pomocą odpowiednich platynowych drucików, zwanych ezami, technik przenosi materiał badany na specjalne podłoże hodowlane. Pod kierunkiem asystenta dokonuje dalszych różnicujących posiewów, aby w rezultacie móc zidentyfikować chorobotwórcze bakterie i ocenić ich wrażliwość na leki. Technik bakteriolog przygotowuje i odpowiednio barwi preparaty, które następnie pod mikroskopem oceniane są przez asystenta.

W pracowni analityki technik ocenia głównie właściwości fizykochemiczne moczu, oznacza w nim m.in. białko, cukier. Przygotowuje materiał do oceny przez odwirowanie osadu moczu (praca z mikroskopem). W tej pracowni przeprowadza również diagnostykę płynu mózgowo – rdzeniowego.

Z izotopami promieniotwórczymi technik analityki medycznej spotyka się pracując w pracowni sterydowej (oznaczanie poziomu hormonów), gdzie stosuje metody radioimmunologiczne. Są to pracownie izotopowe klasy II, w których praca wiąże się z narażeniem na promieniowanie v.

Środowisko pracy

Warunki materialne

Głównym miejscem pracy technika analityki medycznej są laboratoria diagnostyczne, które mieszczą się w szpitalach lub przychodniach specjalistycznych – publicznych lub niepublicznych. W pracowniach diagnostycznych ma on do czynienia z materiałem biologicznym, który należy traktować jako potencjalnie zakaźny. Należy zatem przestrzegać zasad higieny - praca w fartuchach ochronnych, rękawiczkach, dezynfekcja stołów laboratoryjnych. Zastosowanie tych środków ostrożności, jest spowodowane znacznym rozprzestrzenianiem się zakażeń wirusami hepatotropowymi typu B i C, wywołującymi żółtaczkę zakaźną. Należy również brać pod uwagę ryzyko zarażenia wirusem HIV, który wywołuje AIDS. Ponadto w laboratorium stosuje się różne odczynniki chemiczne, nierzadko toksyczne, które służą do barwienia preparatów hematologicznych i cytologicznych. Technik analityki medycznej ma również kontakt ze stężonymi kwasami i zasadami, winien więc znać sposoby obchodzenia się ze środkami zagrażającymi jego zdrowiu. Ponadto narażony jest na zapadanie na choroby zawodowe m.in. zatrucia ostre i przewlekłe substancjami chemicznymi oraz choroby skóry.

Warunki społeczne

Technik analityki medycznej na ogół pracuje w zespole (praca na zlecenie lekarza, współpraca z magistrem analityki medycznej i zespołem innych techników). Czynności przez niego wykonywane wymagają współpracy z innymi osobami. W nielicznych

przypadkach pracuje indywidualnie. Jego kontakty zawodowe w miejscu pracy, polegają przede wszystkim na przyjmowaniu i realizacji poleceń oraz instrukcji od przełożonych. Efekt końcowy jego pracy jest kontrolowany przez magistra analityki medycznej. Praca technika analityki medycznej wymaga częstych kontaktów z pacjentami, m.in. podczas pobierania materiału do badania i wydawania wyników przeprowadzonych badań.

Warunki organizacyjne

Technika analityki medycznej obowiązuje 37,5 godzinny tydzień pracy. W zależności od organizacji pracy przyjętej w danej jednostce służby zdrowia, mogą to być stałe godziny pracy lub praca zmianowa. Nie ma konieczności, aby osoba pracująca na tym stanowisku wykonywała swoje zawodowe funkcje poza stałym miejscem pracy. Nie dotyczą jej również wyjazdy służbowe.

Wymagania psychologiczne

Technik analityki medycznej pracuje według ustalonych zasad i metod. Jest to praca dość monotonna, w której pomocną cechą jest cierpliwość. Ważna jest również umiejętność podejmowania szybkich i trafnych decyzji, gdyż od tego uzależniona jest jakość wykonywanej pracy. Osoba pracująca w tym zawodzie musi również umieć się podporządkować, gdyż jej praca jest ściśle nadzorowana, a wyniki badań zatwierdzane są przez magistra analityki medycznej.

Technik analityki medycznej musi się wykazać dokładnością w wykonywanych czynnościach, gdyż jest to konieczne do precyzyjnego pobierania i odmierzania badanego materiału, odczynnika. Korzystając z dostępnych narzędzi, a także posiadanej wiedzy musi umieć ocenić prawidłowość pobranego materiału. W tym zawodzie ważne są również koncentracja i podzielność uwagi oraz dobra pamięć, które umożliwiają prawidłową realizację zadań. Niezbędna jest umiejętność logicznego myślenia i wyciągania analitycznych wniosków, w trakcie wykonywania czynności roboczych. Od technika analityki medycznej wymaga się również odpowiedzialności, terminowości oraz właściwego obchodzenia się ze sprzętem laboratoryjnym

Zainteresowanie naukami ścisłymi w szczególności chemią, fizyką i biologią są niezwykle przydatne w tym zawodzie. Niekonfliktowy charakter wpływa na atmosferę w pracy. Umiejętność zorganizowania sobie pracy i wykazywana w tym zakresie inicjatywa, są również wysoko cenione przez przełożonych.

Niezbędne w tym zawodzie są takie sprawności jak: rozróżnianie barw (ocena faktury i odcieni barw badanych materiałów), powonienie, koordynacja wzrokowo – ruchowa, zręczność rąk i palców.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Technik analityki medycznej pracuje według ustalonych zasad i metod. Jest to praca dość monotonna, w której pomocną cechą jest cierpliwość. Ważna jest również umiejętność podejmowania szybkich i trafnych decyzji, gdyż od tego uzależniona jest jakość wykonywanej pracy. Osoba pracująca w tym zawodzie musi również umieć się podporządkować, gdyż jej praca jest ściśle nadzorowana, a wyniki badań zatwierdzane są przez magistra analityki medycznej.

Technik analityki medycznej musi się wykazać dokładnością w wykonywanych czynnościach, gdyż jest to konieczne do precyzyjnego pobierania i odmierzania badanego materiału, odczynnika. Korzystając z dostępnych narzędzi, a także posiadanej wiedzy musi umieć ocenić prawidłowość pobranego materiału. W tym zawodzie ważne są również koncentracja i podzielność uwagi oraz dobra pamięć, które umożliwiają prawidłową realizację zadań. Niezbędna jest umiejętność logicznego myślenia i wyciągania analitycznych wniosków, w trakcie wykonywania czynności roboczych. Od technika analityki medycznej wymaga się również odpowiedzialności, terminowości oraz właściwego obchodzenia się ze sprzętem laboratoryjnym

Zainteresowanie naukami ścisłymi w szczególności chemią, fizyką i biologią są niezwykle przydatne w tym zawodzie. Niekonfliktowy charakter wpływa na atmosferę w pracy. Umiejętność zorganizowania sobie pracy i wykazywana w tym zakresie inicjatywa, są również wysoko cenione przez przełożonych.

Niezbędne w tym zawodzie są takie sprawności jak: rozróżnianie barw (ocena faktury i odcieni barw badanych materiałów), powonienie, koordynacja wzrokowo - ruchowa, zręczność rąk i palców.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Pracę w zawodzie technika analityki medycznej może wykonywać osoba, która ukończyła szkołę pomaturalną i uzyskała dyplom technika analityki medycznej oraz osoba, która ukończyła szkołę wyższą i uzyskała tytuł licencjata na kierunku analityka medyczna. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 maja 2004r w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, w roku szkolnym 2004/2005 przeprowadzono ostatnią rekrutację kandydatów do klasy pierwszej (na semestr pierwszy) na kierunek analityka medyczna. Naukę w tym zawodzie prowadzi się do zakończenia cyklu kształcenia. Zatem osoba, która obecnie będzie chciała podjąć kształcenie w tym zawodzie, musi wybrać studia wyższe (licencjackie) na kierunku analityka medyczna. Uczelnią, której ukończenie uprawnia do wykonywania zawodu technika analityki medycznej, jest np. Uniwersytet Jagielloński, Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki Medycznej, Kraków ul. Medyczna 9, tel. (012) 657 - 54 - 56

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

W zawodzie technika analityki medycznej zatrudnionego w laboratoriach, mieszczących się w przychodniach specjalistycznych, publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej nie ma możliwości awansu. Po odbyciu odpowiedniego stażu pracy, (w przypadku osoby posiadającej tytuł zawodowy technik analityki medycznej - 5 lat i osoby posiadającej tytuł zawodowy licencjat na kierunku analityka medyczna - 2 lata) i ukończeniu kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe, można otrzymać stopień starszego technika analityki medycznej.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Nie ma ograniczeń wiekowych w podjęciu pracy w zawodzie technika analityki medycznej. Głównym kryterium przy angażowaniu do pracy jest posiadanie odpowiedniego wykształcenia (średnie pomaturalne - tytuł technika analityki medycznej, lub wyższe - licencjat na kierunku analityka medyczna). Dodatkowym atutem jest doświadczenia zawodowe w pracy na stanowisku technika analityki

medycznej.

Możliwości zatrudnienia

Technicy analityki medycznej znajdują zatrudnienie przede wszystkim w laboratoriach, mieszczących się w publicznych zakładach opieki zdrowotnej, przychodniach specjalistycznych, niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej, akademiach medycznych, instytutach naukowo – badawczych, laboratoriach w stacjach sanitarno – epidemiologicznych. W zawodzie technika analityki medycznej brak jest możliwości samozatrudnienia. Jest to zawód dość często spotykany, dlatego też większe szanse na zatrudnienie mają osoby z wieloletnim doświadczeniem. Najczęściej w tym zawodzie pracują kobiety, jednak nie ma żadnych przeciwwskazań, aby pracę wykonywali również mężczyźni.

Zawody pokrewne

technik chemik

technik farmaceuta

magister analityki medycznej

diagnosta laboratoryjny

Polecana literatura

Jarygin W.N., Biologia. *Podręcznik dla studentów kierunków medycznych*, PZWL 2002

Kocjan R., *Chemia analityczna*, tom I, II. PZWL 2000

Kokot F.J., Kokot S.M., *Badania laboratoryjne*, PZWL 2005

Maj S., Mariańska B., *Hematologia, Podręcznik dla średnich szkół medycznych*, PZWL 1988

Tomaszewski J. J., *Diagnostyka Laboratoryjna*, PZWL 1993

Marcinkowski J.J., *Higiena profilaktyka i organizacja w zawodach medycznych*, 2003